

Důvodová zpráva

k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2013

Obecná část

Návrh zákona o státním rozpočtu legislativně zabezpečuje základní dokument finanční a rozpočtové politiky vlády České republiky. Finanční a rozpočtová politika vlády České republiky na rok 2013 je podrobně popsána ve „Zprávě k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2013“, která je součástí doprovodného materiálu, číselně je pak doložena i dalšími podkladovými materiály.

Návrh státního rozpočtu na rok 2013 je předkládán jako schodkový v objemu příjmů 1 084,9 mld. Kč a v objemu výdajů 1 184,9 mld. Kč.

Příjmy státního rozpočtu jsou tvořeny zejména z daní, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a nedaňovými příjmy včetně kapitálových. Za nedaňové příjmy se považuje také 25 % výnosu cel, který podle práva Evropské unie zůstává ponechán členským státům na úhradu nákladů spojených s jejich výběrem. Součástí příjmů státního rozpočtu jsou dále peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu Evropské unie na realizaci politik Evropské unie, tj. zejména prostředky ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského záručního fondu, Evropského rybářského fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Dále příjmem státního rozpočtu jsou prostředky z finančních mechanismů EHP/Norsko a programu švýcarsko-české spolupráce svěřené České republice na základě mezinárodních smluv.

Výdaji státního rozpočtu jsou zejména výdaje organizačních složek státu včetně příspěvků příspěvkovým organizacím, které zabezpečují funkce státu, dotace a příspěvky krajům a obcím, státním fondům, dotace podnikatelským subjektům, nestátním neziskovým organizacím a výdaje související s dluhovou službou. Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů Evropské unie, prostředky na zajištění předfinancování u výdajů, které jsou spolufinancovány ze zdrojů Evropské unie nebo finančních mechanismů EHP/Norsko, popř. z programu švýcarsko-české spolupráce a podíly státního rozpočtu na financování těchto výdajů.

Návrh státního rozpočtu na rok 2013 zohledňuje i vliv novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (zákon č. 295/2012 Sb.), která nabývá účinnosti od 1. 1. 2013. Tou jsou posilovány daňové příjmy obcí o cca 12 mld. Kč. Zároveň se mění kritéria a váhy pro přerozdělení sdílených daní mezi jednotlivé obce.

Návrh zákona je v souladu s vyhlášenými mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky a je rovněž v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh zákona o státním rozpočtu je slučitelný s právem Evropské unie a reaguje na doporučení Rady EU. Pro rok 2013 se očekává schodek veřejných rozpočtů pod 2,9 % HDP a střednědobé výdajové rámce na roky 2013 a 2014 budou dodrženy v souladu s usnesením vlády č. 457 ze dne 26. června 2012 a usnesením vlády č. 556 ze dne 19. července 2012.

Dopady na státní rozpočet se neuvádějí, což vyplývá z charakteru zákona. Při aplikaci Obecných zásad pro ohodnocení dopadů regulace (RIA) podléhá tento zákon zvláštnímu režimu podle výjimky uvedené v čl. I. 3. 8. písm. b) těchto zásad.

Zvláštní část

K § 1:

Státní rozpočet se navrhuje se schodkem ve výši 100 mld. Kč. V navrhovaném ustanovení jsou obsaženy základní údaje o příjmech a výdajích státního rozpočtu a jeho finančních vztazích k rozpočtu Evropské unie a rozpočtům územních samosprávných celků.

Součástí finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu Evropské unie jsou jím přijímané peněžní prostředky z rozpočtu Evropské unie a odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů Evropské unie.

Výdaje na programové financování jsou i v roce 2013 stanoveny jako průřezový ukazatel v příloze č. 4, a to jedním číslem pro kapitolu.

Součástí návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2013 jsou finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů, obcí a hl. m. Prahy.

Obsahem finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům krajů je příspěvek na výkon státní správy. Ve finančních vztazích státního rozpočtu k rozpočtům obcí jsou obsaženy dotace na vybraná zdravotnická zařízení a příspěvek na výkon státní správy. Finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtu hl. m. Prahy obsahuje příspěvek na výkon státní správy.

Na základě ustanovení § 4 odst. 5 zákona č. 58/1995 Sb. je pro Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. stanovena výše pojistné kapacity a rovněž výše dotace ze zdrojů státního rozpočtu pro doplnění pojistných fondů.

K § 2:

K odstavci 1:

Předmětné ustanovení se navrhuje pro případy, kdy se následky povodní roku 2002 a 2006 nestihnou napravit do konce roku 2012. Jedná se o zůstatky nevyčerpaných mimořádných účelových finančních prostředků, které byly poskytnuty krajům a obcím dle rozhodnutí vlády České republiky na řešení povodňových škod vzniklých v roce 2002 a 2006 a na nová protipovodňová opatření. Ministr financí se zmocňuje zajistit, aby kraje a obce, pokud mají tyto prostředky na svých bankovních účtech, si je ponechaly a použily je v roce 2013 k účelům, na které byly určeny.

Jedná se také o prostředky, které byly poskytnuty na základě zákona č. 382/2009 Sb., o státním dluhopisovém programu na částečnou úhradu nákladů spojených s odstraněním následků škod způsobených záplavami a povodněmi v červnu a červenci 2009 a v roce 2010, ve znění pozdějších předpisů, na řešení povodňových škod vzniklých v letech 2009 a 2010, které nebyly vyčerpány v letech 2009 až 2012.

Dalšími prostředky, které byly poskytnuty krajům a obcím na odstranění následků škod způsobených povodněmi v roce 2010, jsou prostředky, které byly vyčleněny ze státního rozpočtu na základě usnesení vlády č. 692/2010 ze dne 29. září 2010 a dalších navazujících usnesení vlády. Tyto prostředky byly poskytnuty na obnovu částí Libereckého a Ústeckého kraje postižených záplavami a povodněmi v srpnu 2010.

K odstavci 2:

V roce 2012 se očekává nedočerpání účelových prostředků vyčleněných zvláštními zákony na vyjmenovaný účel. V zájmu zajištění plynulého financování se navrhuje, aby mohly být o prostředky nespoteřované v roce 2012 zvýšeny závazné ukazatele kapitoly Operace státních finančních aktiv.

K odstavci 3:

Tento převod je uložen v § 36 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech. Vyčíslené prostředky, resp. výše kladného salda důchodového pojištění, budou jako výdaj kapitoly Všeobecná pokladní správa rozpočtově zařazené na položku rozpočtové skladby 5318-neinvestiční transfery prostředků do státních finančních aktiv a bankovním převodem po projednání státního závěrečného účtu za předchozí rok Poslaneckou sněmovnou poukázány

ve prospěch příjmového účtu kapitoly Operace státních finančních aktiv jako „Ostatní příjmy kapitoly Operace státních finančních aktiv“ rozpočtově zařazené na podskupení položek rozpočtové skladby 411-neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně. Navazující financující operací (spočívající v převodu prostředků z financujícího účtu kapitoly Operace státních finančních aktiv nazvaného „Financování ze státních finančních aktiv“ ve prospěch „zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu“) budou tyto prostředky převedeny do státních finančních aktiv.

K § 3:

Součástí zákona o státním rozpočtu je příloha „Závazná pravidla poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích v roce 2013 a způsobu kontroly jejich využití“. Důvodem pro to je ustanovení § 46 odst. 5 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), které stanoví, že „Vláda připraví každoročně závazná pravidla poskytování finančních příspěvků a způsobu kontroly jejich využití, která jsou přílohou státního rozpočtu.“.

K § 4:

Součástí zákona o státním rozpočtu je příloha „Závazná pravidla poskytování finančních prostředků v oblasti vod v roce 2013 a způsobu kontroly jejich užití“. Důvodem pro to je ustanovení § 102 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), které stanoví, že „Vláda připraví každoročně závazná pravidla poskytování finančních prostředků a způsobu kontroly jejich užití, která jsou přílohou státního rozpočtu.“.

V Praze dne 26. září 2012

předseda vlády

RNDr. Petr Nečas, v. r.

ministr financí

Ing. Miroslav Kalousek, v. r.